

پرواز دوباره دلار

ادامه از صفحه یکتواضع آنکه که کلید اصلی ثبات ارزی در دستان وزارت امور خارجه و نهادهای دیپلماتیک کشور است.

بازار تنها زمانی آرام می‌گیرد که چشم‌انداز روشنی از کاهش تنش‌ها، توافق‌های پایدار و باز شدن مسیر تجارت خارجی نمایان شود. تا آن زمان، هر بسته پولی یا ارزی تنها در نقش مسکن موقتی است که امکان به‌انجام‌رسیدن مهلت آن دیرپازود وجود دارد.

تجربه هم نشان داده که بازار ارز در ایران معمولاً پس از هر اصلاح کوتاه‌مدت، بار دیگر به مسیر صعودی باز می‌گردد؛ چرا که محرک‌های بنیادی آن همچنان پابرجا هستند.

بنابراین، بدون اقدامی برای اصلاحات اساسی، باید پذیرفت که دلار همچنان در مسیر صعودی باقی خواهد ماند و کانال ۱۰۰ هزار تومان، دیگر نه یک تهدید نودست، بلکه واقعیتی نزدیک است که پیامدهای اجتماعی آن شاید از آثار اقتصادی نیز عمیق‌تر باشد.
اگرچه‌نی که رشد قیمت دلار به‌سرعت خود را در قیمت کالاهای اساسی، اجاره مسکن و هزینه‌های زندگی نشان می‌دهد. نتیجه نهایی، فشار مضاعف بر طبقات متوسط و پایین جامعه و کاهش سطح اعتماد عمومی به سیاست‌گذاران خواهد بود.

خبر

وحدت بین میدان و دیپلماسی کشور در اوج قرار دارد

فرمانده سپاه صاحب‌الزمان (عج) اصفهان گفت: وحدت بین میدان و دیپلماسی کشور در اوج قرار دارد و هیچ‌گونه جدایی و اختلافی بین آنها نیست.

سردار مجتبی فنا در آیین تکریم و معارفه فرمانده ناحیه مقاومت بسیج مبارکه که در مسجد جامع این شهر افزود: امروز دولت و نیروهای مسلح در اوج هماهنگی و وحدت قرار دارند. او با بیان اینکه دشمنان مامه انقلاب، رهبری و مردم ایران را به بخوبی نشناخته‌اند، ادامه داد: دشمن تصور می‌کرد مردم ایران پشتیبان نظام و رهبری نیستند و می‌تواند با اغتشاش و تاراجی، آنان را در مقابل نظام قرار دهد. فرمانده سپاه صاحب‌الزمان (عج) با بیان اینکه مردم ایران در جنگ ۱۲ روزه به‌رغم انبوه اختلاف‌نظرها، در کمترین زمان به طور ملموس متحد شدند، اظهار داشت: مردم ایران در این جنگ با انسجام اجتماعی و ایستادگی مثال‌زدنی خود، این بزرگانه سرنوشت‌ساز سرلند بیرون آمدند. او با بیان اینکه خطای محاسباتی دشمن در جنگ ۱۲ روزه تأکید کرد: هدف این جنگ ساقط کردن جمهوری اسلامی از طریق نابودی مؤلفه‌های قدرت و سپس عملیات زمینی و حمله از مرزها بود که محقق نشد. سردار فنا افزود: جمهوری اسلامی، امروز به‌عنوان رکن رکن اسلام در منطقه نقش آفرینی می‌کند و الگوی بسیاری از کشورها و ملت‌های منطقه شده و در زمان حاضر مهاجرت معکوس در رژیم صهیونیستی و بازار سبز خرید بلیت هواپما برای خروج از سرزمین‌های اشغالی فلسطین به‌راه افتاده است. فرمانده سپاه صاحب‌الزمان (عج) با اشاره به برگزاری مراسم تکریم و معارفه در مسجد جامع مبارکه گفت: مسجدجموری به‌عنوان یکی از برنامه‌های سپاه محسوب می‌شود.

پایان شهرپور خاموشی‌ها به حداقل می‌رسد

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: وزیر نیرو قول داده که از پایان شهرپور وضعیت بهتر شده و خاموشی‌ها به حداقل ممکن برسد.

احمد مرادی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به دلایل ناترازی برق در کشور گفت: براساس گزارش کمیسیون انرژی، کشور با ناترازی ۱۲ تا ۱۷ هزار مگاوات در بخش برق مواجه است که حتی ممکن است بیشتر هم باشد؛ بررسی‌های وزارت نیرو و ارزیابی‌های ما هم این موضوع را تأیید می‌کند. او افزود: در این گزارش دلایل ناترازی، احصا شده که در کنار ناترازی، ضعف‌ها و مشکلاتی در تولید و برنامه‌هایی وجود دارد که از گذشته دولت‌ها وعده داده بودند. طبق برنامه‌های ششم و هفتم توسعه و حتی قبل‌تر از آن، مقرر بود سالانه ۱۰ هزار مگاوات برق با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی وارد مدار می‌شد؛ اما متأسفانه این برنامه‌ها به طور کامل محقق نشده است. مرادی اضافه کرد: کمیسیون انرژی در گزارش خود بر لزوم استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر به‌خصوص پتانلانی نیروگاه‌های خورشیدی و نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس در سراسر کشور تأکید کرده است. او یادآور شد: وزیر نیرو در مجلس قول داد که هر هفته ۱۵۰ مگاوات برق وارد مدار شود. همچنین کمیسیون انرژی نشتی یا مدیرعامل شرکت گاز درباره تأمین گاز نیروگاه‌های کشور در زمستان داشت. این عضو کمیسیون انرژی بیان کرد: تأکید کمیسیون انرژی بر ضرورت انجام تعمیرات اساسی و اورهه‌ال نیروگاه‌ها است. همچنین اگر دولت مشکل نقدینگی دارد از طریق سازمان برنامه‌ویبوده حل و تأمین شود. علاوه بر این، بحث فرسودگی شبکه‌ها، استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در نیروگاه‌های برق حرارتی، سیکل ترکیبی و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر مثل خورشیدی، وادی زیاد جدی گرفته شد. مرادی در ادامه گفت: وزیر نیرو قول داده که از پایان شهرپور وضعیت بهتر شده و خاموشی‌ها به حداقل ممکن برسد. خاموشی‌ها آسیب به مردم و کسب‌وکارها وارد کرده و مهم‌تر از همه خانواده‌های ساکن مناطق گرمسیری واقعاً طاقت بی‌برقی ندارند؛ برخی خانواده‌ها بیمار یا کودک خردسال دارند. او ادامه داد: از طرف دیگر، نظارتوران در تولید محصولاتان آسیب می‌بینند و صنایع تحت با مشکلات جدی مواجه می‌شوند. قطع برق صنایع منجر به یبکاری کارگران و کاهش تولید می‌شود و ارزش افزوده‌ای که باید به دست آید از بین می‌رود؛ همه این مسائل در جلسه با وزیر نیرو مطرح شد و اولویت‌بزر بر اساس قول‌های داده شده، از مهرماه شاهد بهبود شرایط باشیم.

یگشتینه — ۱۶ شهریور ۱۴۰۴ — سال بیست و یکم — شماره ۵۲۴۹

رویداد

بریکس و شانگهای؛ راهبرد کلیدی ایران برای خنثی‌سازی تحریم‌ها

تحریم‌های سازمان ملل همچون تحریم‌های آمریکا الزام‌آور نیستند، بنابراین ما می‌توانیم باتکیه‌بر پیوندهای منطقه‌ای و ائتلاف‌هایی همچون بریکس از انزوا خارج شده و وضعیت تحریم‌ها را بهبود ببخشیم. او افزود: تحریم‌ها به‌طور واقعی کارکرد خود را از دست‌داده‌اند، فلسفه تحریم قطع رابطه بود اما وقتی این امکان وجود ندارد، اثرگذاری آن کاهش پیدا می‌کند. تحریم‌ها دیگر ابزار تغییر رفتار یا تغییر رژیم در کشور هدف نیستند و تنها فشار بیشتری بر ایران وارد می‌کنند، با این حال ایران طی چند دهه گذشته مسیرهای جایگزین پیدا کرده و توانسته تحریم‌ها را دور بزند یا خنثی کند، بنابراین اثر کشنده‌ای از تحریم‌ها مشاهده نمی‌شود، هرچند نمی‌توان گفت هیچ اثری ندارند. غلام‌زاده با اشاره به تحولات ژئوپلیتیک جهان گفت:

ماهم‌تر از آثار مقطعی تحریم‌ها، این است که تحریم‌ها به‌طور اساسی اثر خود را از دست‌داده‌اند. زیاده‌روی آمریکا در استفاده از این ابزار و بی‌ثمر بودن سازمان ملل و آژانس‌های آن، از جمله دادگاه‌هایی که علیه رژیم صهیونیستی حکم صادر می‌کنند، نشان داده است که این نهادهای دیگر نویدبخش یک نظم جهانی مستقر نیستند. او افزود: در آینده شاهد تغییراتی در نظم جهانی خواهیم بود که در آن سازمان‌ها و ائتلاف‌هایی همچون شانگهای و بریکس نقش اصلی را ایفا خواهند کرد. در این نظم نوین، اروپا دیگر جایگاه جدی نخواهد داشت و جغرافیاهای جدیدی همچون جنوب جهانی که در بریکس مطرح است، اهمیت پیدا می‌کنند. این ائتلاف‌ها در کوتاه‌مدت و بلندمدت برای ایران اهمیت راهبردی خواهند داشت. این کارشناس مسائل بین‌الملل

ادامه داد: آینده نظم جهانی با این ائتلاف‌ها شکل می‌گیرد. مهم‌تر از بحث تحریم‌ها و تأثیرات مقطعی آن‌ها، نقش این سازمان‌ها در شکل‌دهی به نظم آینده است. پیوستن ایران به چنین مجموعه‌هایی و حضور پررنگ در آن‌ها می‌تواند جای پای کشور را در ساختار قدرت جهانی تثبیت کرده و موقعیتی محکم برای آینده به وجود آورد. او خاطرنشان کرد: در نظم آینده جهانی، آمریکا همچنان حضور خواهد داشت و چین نیز به‌طور مستقل قدرت‌نمایی خواهد کرد؛ اما در کنار این‌ها، ائتلاف‌هایی همچون شانگهای و محورهای همسو شامل چین، روسیه، ایران و کره‌شمالی شکل گرفته‌اند که حتی هند نیز به آن‌ها پیوسته است. این مجموعه‌ها از سوی غرب به‌عنوان محور متخاصم یا تندرو شناخته می‌شوند که با نظم موجود جهانی در تقابل‌اند.

۴ ایجاد مرکز سلمان شناسی در اصفهان ضروری است

پژوهشگر تاریخ اسلام و تشیع و استاد دانشگاه تهران نیز گفت: ایجاد مرکز «سلمان شناسی» در اصفهان ضروری است تا در شناساندن این چهره ارزشمند تاریخ اسلام به مردم، نقش شایانی ایفا کند. حجت‌الاسلامالمسلمین رسول جعفریان افزود: آژانچاکه بنا به روایتی، سلمان اهل منطقه جی اصفهان بوده است، این مرکز باید در این شهر تأسیس شود و به‌صورت مستقل تمام زوایای زندگی او را بررسی کند و به تولید محتوای متنوع مقاله در این پیوند بپردازد. او اضافه کرد: افزایش پژوهش‌ها، فعالیت‌های علمی، هنری و اجتماعی درباره این شخصیت والای جهان اسلام از اهمیت بالایی برخوردار است و ما در کشورمان به این شخصیت کمتر پرداخته‌ایم. دبیر علمی دومین کنگره ملی سلمان فارسی ادامه داد: سلمان فارسی را باید پلی میان ایران، اسلام و تشیع دانست و امروز که هویت ایرانی، بیش‌ازپیش اهمیت پیدا کرده است باید برای شناخت بهتر این صحابه پیامبر، گام‌های اثربخش‌تری برداریم. حجت‌الاسلام جعفریان تصریح کرد: برخی هزمنان کوشیدم‌اند که مستندهایی درباره سلمان سازند اما فعالیت علمی و پژوهشی فراتر از این تلاش‌هاست و باید با شناخت دقیق روایت‌های شیعی و اهل‌سنت، سیمایی او را بازسازی کرد. او خاطرنشان کرد: روایات ارزشمند متعددی در منابع اهل‌سنت درباره این صحابه وجود دارد؛ اما هنوز از آنها به‌درستی استفاده نشده است. بنابراین پژوهشگران می‌توانند از این گونه موضوع‌ها برای تحقیقات خود نیز بهره‌گیرند. نماینده ولی‌فقیه در استان و امام‌جمعه اصفهان نیز در این مراسم گفت: اخلاص، وفاداری، زهد و علم سلمان فارسی سبب شد تا او جزو نزدیک‌ترین یاران پیامبر و اهلیت باشد و در تاریخ اسلام به‌عنوان نماد استقامت و حقیقت‌جویی شناخته شود. آیت‌الله سیدیوسف طباطبائی‌نژاد خاطرنشان کرد: زندگی سلمان فارسی را باید درسی برای خود بدانیم؛ زیرا به‌رغم داشتن منصب استاندار مدائن، همان زندگی ساده گذشته خود را ادامه داد و اهل تجملات و زندگی اشرافی نبود. او در باره زادگاه سلمان فارسی نیز گفت: در این پیوند نظره‌های گوناگونی وجود دارد، برخی او را اهل جی اصفهان دانسته و عده‌ای هم کازرون یا مناطق دیگر را محل تولدش برشمرده‌اند؛ اما بیشتر منابع تاریخی به اصفهان اشاره دارند. شهردار اصفهان نیز در این کنگره اظهار کرد: با برگزاری چنین برنامه‌هایی می‌توان سستن جوان را با گذشته پرافتخار این دیار آشنا و مفاهیمی همچون انتظار را برای هگان ترسیم کرد. علی قاسم‌زاده افزود: بی‌تفاوتی نوجوانان و ولادت پیامبر اسلام (ص) با پیام‌های آیت‌الله حسین مطهری و آیت‌الله جعفر سبحانی از مراجع تقلید در محل

و دفاع بی‌نظیرش از امیرالمؤمنین علی (ع) خاطرنشان شد: زمانی که سلمان فارسی به‌عنوان فرماندار مدائن منصوب شد، زندگی ساده و بی‌تشریفات خود را حفظ کرد و منش امیرالمؤمنین را در حکمرانی پیاده ساخت و این ویژگی، الگویی ارزشمند برای کارگزاران امروز است تا با مردم همراه باشند و فاصله‌ای ایجاد نشود. او یادآور شد: سلمان فارسی به‌عنوان چهره مورداحترام پیروان مذاهب مختلف اسلامی همواره بر تعلق او به ایران تأکید شده و با حضورش در کشور، به‌ویژه در اصفهان، چهره زیبای اسلام و تشیع علوی را به ایرانیان معرفی کرده و مسجدی نیز به نامش در این خطه بنا شده است. آیت‌الله حسینی پوشه‌ری، هدف از برگزاری این کنگره را الگوسازی از زندگی سلمان فارسی برای آحاد جامعه امروز دانست و گفت: او الگویی فردی، اجتماعی و حکمرانی است که می‌تواند نسل جوان، مدیران و کارگزاران کشور را در مسیر حقیقت، علم و سادهریستی هدایت کند. دومین کنگره ملی سلمان فارسی همزمان با یک‌هزار و پانصدمین سالروز ولادت پیامبر اسلام (ص) با پیام‌های آیت‌الله حسین مطهری و آیت‌الله جعفر سبحانی از مراجع تقلید در اصفهان پایان یافت. در بخشی از پیام آیت‌الله‌العظمی حسین مطهری خطاب به این کنگره آمده است: شخصیت سلمان فارسی برای انسان الهام‌بخش و راهگشاست و روحیه حقیقت‌جویی و حق‌خواهی او می‌تواند چراغی فرا راه جویندگان حقیقت باشد. در این پیام اضافه شده است: سیرت و هوشمندی سلمان در دفاع از حق، درسی بزرگ برای عالمان و اندیشمندان است تا بدون لکت‌زبان، حقایق را بازگو کنند و در آگاهی‌بخشی به جامعه کوناهی نورزند در بخشی از پیام آیت‌الله سبحانی نیز آمده است: نگاه به زندگی سلمان فارسی، ما را با الگویی بی‌بدیل از حقیقت‌جویی، ایمان، حکمت و آزادی روبه‌رو می‌کند و او از غربت و رنج تا آزادی و معرفت، از بردگی تا جایگاه حکیمانه، و از جست‌وجوی فردی تا نقش آفرینی اجتماعی و نظامی، مسیری دشوار اما درخشان را پیمود و شخصیتش همچون پلی میان ایران و اسلام، نماد پیوند فرهنگی و تاریخی ملت ایران با این آئین شد. در ادامه پیام این مرجع تقلید اضافه شده است: یادآوری شخصیت سلمان فارسی، فقط گرمیاداشت یار صدیق پیامبر نیست، بلکه بازخوانی کلام و ایمان آگاهانه، آزادی، خردورزی و خدمت به حقیقت است و

و به‌جای تفرقه، آن را به انسجام ملی تبدیل کنیم. استاندار اصفهان پرشسنگری و جستجوی حقیقت را راه رشد عنوان کرد و افزود: سلمان با پرشسنگری به سمت اسلام حرکت کرد و امروز نسل جوان ما باید پرشسنگر باشد و به آگاهی و حقیقت برسد. او عدالت اجتماعی و حقوق برابر را از دیگر آموزه‌های سلمان برشمرد و اظهار کرد: در حکمرانی امروز باید عدالت اجتماعی و حقوق برابر را در تمام تصمیمات و برنامه‌ها در نظر بگیریم. **۴ سلمان فارسی الگوی هویت ایرانی است** رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نیز گفت: سلمان فارسی الگویی برای هویت ایرانی، حقیقت‌جویی و سادزی‌بستی در نظام حکمرانی است. آیت‌الله سید هاشم حسینی پوشه‌ری با اشاره به برگزاری این کنگره تأثیرات آن تا امروز باقی‌مانده است. استاندار اصفهان به سفرهای متعدد سلمان فارسی اشاره کرد و گفت: این سفرها نه‌تنها جستجوی علم، بلکه نشان‌دهنده پیوند فرهنگی و تأثیر آن بر تاریخ ایران و اسلام بوده است. جمالی‌نژاد به تأثیرات جهانی سلمان فارسی بر اندیشه و سیاست‌های دنیای اسلام پرداخت و اظهار کرد: سلمان با تأثیرگذاری در تصمیمات سیاسی و اجتماعی، سهم بزرگی در شکل‌دهی به اندیشه‌های سیاسی اسلام داشت. او نقش سلمان فارسی در شکل‌دهی به تمدن اسلامی را برجسته خواند و افزود: او با آموزه‌های علمی و فرهنگی خود، بنیان‌گذار تمدن اسلامی بود که می‌تواند چراغ راهی برای ساخت تمدن‌های جدید باشد. استاندار اصفهان سلمان فارسی را آموزگار جهانی وحدت و هم دلی در دوران معاصر دانست و بیان کرد: آموزه‌های او پیامی از وحدت و همدلی برای دنیای امروز دارد، جایی که نیاز به صلح بیشتر از هر زمان دیگری حس می‌شود. او با اشاره به میراث سلمان فارسی گفت: این میراث می‌تواند راهنمایی برای حل چالش‌های جهانی؛ مانند اختلافات فرهنگی و بحران‌های انسانی باشد. استاندار سلمان را الگوی حکمرانی شفاف و عادلانه دانست و گفت: او در حکمرانی خود همیشه پاسخگو و شفاف بود و از مردم جدا نمی‌شد. این همان الگویی است که امروز می‌توانیم برای حکمرانی شفاف و مردمی در نظر بگیریم. جمالی‌نژاد بر مفهوم «وحدت در عین تفاوت» تأکید و بیان کرد: سلمان از تنوع فرهنگی قومی برای تقویت اتحاد استفاده کرد و امروز باید تنوع‌های قومی، دینی و فرهنگی را نقطه قوت بدانیم

خبر

ایران و NPT در بزنگاه

بازنگری؛ همکاری یا عبور از

معاهده

در شرایطی که پایه‌های اصلی معاهده NPT یعنی تعهد قدرت‌های بزرگ به خلع سلاح و حق استفاده صلح‌آمیز نادیده و با تفسیر سیاسی محدود شده، طبیعی است که برخی کشورها در عضویت خود تردید داشته باشند.

به گزارش مهر، حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران در خردادماه سال جاری، بار دیگر زنگ خطر عبور فشارها از مرزهای دیپلماتیک را به صدا درآورد؛ اقدامی که نه‌تنها امنیت هسته‌ای ایران را هدف قرارده، بلکه نشان‌دهنده ناتوانی نهادهای بین‌المللی در ایفای نقش بازدارنده و حفظ صلح و ثبات بود. کشورهای اروپایی سعی می‌کنند با توسل به سازوکار موسوم به «مکانیسم ماشه» بار دیگر پرونده ایران را به شورای امنیت بکشانند. اقدامی که با انتقادهای گسترده حقوقی مواجه شده است، چرا که پس از خروج ایالات متحده از برجام، هیچ‌یک از طرف‌های باقی‌مانده مشروعیت لازم برای فعال‌سازی این مکانیسم را ندارند. از نگاه تحلیلگران، تلاش اروپا برای بازگرداندن تحریم‌ها تحت عنوان مکانیسم ماشه، مصداقی از بهره‌برداری سیاسی از ساختارهای بین‌المللی برای فشار بر ایران تلقی می‌شود. این در حالی است که ایران همچنان در چارچوب رژیم پادمان، معاهده NPT و حتی فراتر از تعهدات خود، با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همکاری کرده است. در واکنش به این شرایط، طرحی در مجلس شورای اسلامی در حال بررسی است که خروج از معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای (NPT) را به‌عنوان گزینه‌ای راهبردی در نظر دارد. با نزدیک‌شدن به نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بار دیگر بحث‌ها پیرامون تعامل ایران با رژیم عدم‌اشاعه هسته‌ای (NPT) و نقش آژانس در این چارچوب به محور توجهات بازگشته است. درحالی‌که ایران همواره بر صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای خود تأکید کرده و سطح قابل‌توجهی از شفافیت و همکاری با آژانس از خود نشان داده، روند تحولات اخیر پرسش‌های بنیادین در خصوص کارآمدی، بی‌طرفی و حتی مشروعیت نهادهای بین‌المللی مرتبط با این رژیم ایجاد کرده است. محمداقبر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی در این باره گفته که روشن است که کشور اروپایی به دلیل عمل نکردن به تعهدات خود در برجام، حق فعال کردن مکانیسم پاراگراف ۳۷ برجام را نداشته و به همین جهت به شکلی غیرقانونی فرایند بازگرداندن قطعه‌نامه‌ها را آغاز کرده‌اند، براین اساس لازم است که ایران اقدامی بازدارنده برای هزینم‌مند کردن این اقدام غیرقانونی طرف‌های اروپایی انجام دهد تا منجر به تغییر تصمیم دشمن در فعال کردن مکانیسم ماشه شود؛ تصمیم واحد نظام جمهوری اسلامی در این زمینه به‌زودی اعلام و اعمال می‌شود. معاهده NPT بر سه اصل یعنی منع اشاعه سلاح هسته‌ای، خلع سلاح هسته‌ای و حق استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای استوار است؛ اما بررسی عملکرد این معاهده در دهه‌های اخیر نشان می‌دهد که نگران در اجرای این سه اصل به‌شدت خشنه‌شار شده است. کشورهای دارای سلاح هسته‌ای نه‌تنها به تعهدات خود در زمینه خلع سلاح عمل نکرده‌اند، بلکه به تقویت زرادخانه‌های خود ادامه داده‌اند. همچنین، همکاری در زمینه انتقال دانش و فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز به کشورهای فاقد این دانش که یکی از حقوق مسلم اعضا بر اساس ماده ۴ معاهده است، در بسیاری از موارد از سوی قدرت‌های غربی به دلایل سیاسی محدود شده یا عملاً نادیده گرفته شده است. از منظر حقوق بین‌الملل، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی موظف است که در بررسی و نظارت بر برنامه‌های هسته‌ای کشورها، صرفاً بر اساس معیارهای فنی و حقوقی عمل کند. با این حال، گزارش‌های متعدد و رویکردهای دوجانبه در قبال برخی کشورها، این نهاد را با اتهام سیاسی کاری و خروج از چارچوب حرفه‌ای مواجه کرده است. در مورد ایران، حتی در شرایطی که تهران فراتر از تعهدات خود همکاری واطول‌بانه با آژانس داشته است، بارها شاهد ارجاع موضوع به شورای حکام و اتخاذ موضع جانبدارانه علیه تهران بوده‌ایم. سکوت آژانس در قبال خرابکاری‌ها و حملات نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران نیز پرسش‌برانگیز بوده و این تصور را تقویت کرده که نهاد ناظر، در مواقعی به ابزار فشار سیاسی بدل شده است. مطابق ماده ۱۰ معاهده NPT، هر عضو می‌تواند در صورت تهدید متعلقه حیاتی خود، با ارائه اطلاعیه رسمی، از معاهده خارج شود. این ماده نه‌تنها حق کشورهاست، بلکه به‌رسمیت شناختن روابط بین‌الملل است. از این منظر، خروج احتمالی یک کشور از معاهده را نمی‌توان اثر اضعاف قواعد بین‌المللی دانست، بلکه اقدامی حقوقی در پاسخ به عملکرد نااعلانه ساختارهای موجود است. طبیعی است که در صورت برداشت ایران از این حق قانونی، چنین تصمیمی نه به منزله تقلیل باثظم بین‌المللی، بلکه واکنشی به بی‌عملی آن خواهد بود. نکته حائز اهمیت آن است که اختلافات میان ایران و برخی دولت‌های غربی، به موضوع هسته‌ای محدود نیست. در کنار بحث غنی‌سازی، از تهران خواسته شده است که برنامه موشکی خود را متوقف کرده، روابطش را با گروه‌های مقاومت منطقه‌ای قطع کند و در مواردی حتی در آینده ممکن است به بازنگری در ساختارهای حاکمیتی را درخواست کنند؛ این سطح از مطالبات، از دید ناظران، نه در چارچوب NPT قابل‌توجه است و نه در منطق تعامل میان براب دولتها؛ بلکه تلاشی آشکار برای تحمیل تغییرات بنیادین در ساختار قدرت و سیاست‌گذاری یک کشور مستقل محسوب می‌شود. در شرایطی که یکی از پایه‌های اصلی معاهده یعنی تعهد قدرت‌های بزرگ به خلع سلاح کاملاً نادیده گرفته شده، و دیگر پایه یعنی حق استفاده صلح‌آمیز با تفسیر سیاسی محدود شده، طبیعی است که برخی کشورها نسبت به ادامه عضویت خود در این چارچوب جدج تردید شوند. ایران ادان طی سال‌های گذشته، مسیر تعامل، شفاف‌سازی و همکاری را ازموهده‌ا تا نتیجه آن افزایش فشار، تشدید تحریم‌ها و حتی اقدام نظامی از سوی برخی بازیگران بوده است. در چنین شرایطی، طرح سنجدیه و حقوقی گزینه‌هایی مانند بازنگری در سطح تعامل با آژانس یا حتی خروج از NPT، نه یک تهدید، بلکه بخشی از موازنه رفتاری در برابر بی‌عملی نظام بین‌الملل تلقی می‌شود.